

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและการแทรกแซงด้วยกระแสนิยมทำให้สังคมต้องเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ ทำให้คนในสังคมมีความเป็นปัจเจกชนนิยมมากขึ้น ประกอบกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วแต่สวนกระแส และไม่สอดคล้องกับการพัฒนาในระดับบุคคล จึงทำให้คนขาดการพัฒนาด้านจิตใจ สังคม และจิตสำนึกร่วมกัน โดยเฉพาะการตระหนักในปัญหาสังคมร่วมกัน ด้วยสภาพการณ์สังคมที่ต้องต่อสู้ กับความขัดแย้งทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง สิ่งหนึ่งก็ตามมาจากความวุ่นวายปั่นป่วนทางสังคมคือ กลไกการเอาตัวรอดของมนุษย์ ประชากรที่ดูเหมือนว่าจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ได้มีบทบาททางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เมื่อเทียบกับกลุ่มประชากรที่เป็นวัยทำงานที่เป็นกลุ่มที่มีพลังในการขับเคลื่อนประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง แต่กลุ่มเยาวชนที่กำลังจะเป็นฐานสำคัญของประเทศในอนาคตนั้นกลายเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นความหวังในอนาคตควรจะเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านจิตใจและการมีจิตสำนึกร่วมกัน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชน เป็นปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เช่น ปัญหาเด็กติดเกมส์ ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในทางลามกอนาจาร (แคมพรีอก) หรือปัญหาการชิงมอเตอร์ไซด์ของเด็กแว้น เด็กสก็อย เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมต้องร่วมกันตระหนักว่าสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับการเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าทางด้านวัตถุ ด้วยเหตุนี้ทำให้เยาวชนขาดการตระหนักถึงปัญหา มีค่านิยมที่ผิด ๆ และให้ความสำคัญกับวัตถุมากขึ้น (เซียงใหม่นิวส์, 2551, น. 6) ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชนทุกวันนี้ นับวัน จะยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมมากขึ้น ซึ่งขณะนี้ยังมีข้อสรุปถึงแนวทางแก้ไขได้ไม่ลงตัว

ปัญหาที่ใกล้ตัวเยาวชนและมีความเสี่ยงมากที่สุดปัญหาหนึ่ง คือ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรปัญหานี้สะท้อนสาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาคือ ณ ขณะนี้ปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในหมู่วัยรุ่นเริ่มขยายตัวลงมาสู่กลุ่มเยาวชนที่มีอายุน้อยลง คือ อายุ 13-15 ปี สิ่งที่เกิดขึ้นนี้ส่วนหนึ่งมาจากการขาดข้อมูล ความรู้ ขาดการเอาใจใส่ดูแล เช่น หลักสูตรการเรียนการสอนเพศศึกษาในปัจจุบันแทบจะถูกกลืนหายไปขณะที่กาลเวลาเปลี่ยนไป

อย่างรวดเร็ว แต่การสอนเพศศึกษายังคงอยู่ที่เดิมคือสอนให้รู้ในเรื่องของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับร่างกายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเท่านั้น จากการศึกษาข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการใช้ชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้สามารถปรับประคับประคองชีวิตให้ก้าวผ่านช่วงวัยที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อทางเพศของผู้อื่นหรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของตนเอง สิ่งก็ตามมาจากปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนที่พบคือ เยาวชนส่วนหนึ่งต้องพลาดพลั้งตั้งครรรค์และต้องออกจากสถานศึกษา หรือยิ่งไปกว่านั้น เยาวชนที่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศชาติทักษะและการป้องกันตนเองอย่างถูกต้องในการมีเพศสัมพันธ์ อาจเป็นผู้ที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือติดเชื้อเอชไอวีได้ ซึ่งในปัจจุบันอัตราการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชนมีสถิติจำนวนที่สูงขึ้นในหลายปีที่ผ่านมาด้วยเงื่อนไข และข้อจำกัดบางประการทำให้การป้องกันปัญหาโรคเอดส์ของประเทศไทยไม่ครอบคลุมและมีประสิทธิผลเท่าที่ควร แต่ละปีมีผู้ติดเชื้อรายใหม่ถึง 17,000 คน ซึ่งจำนวนมากเป็นเยาวชน เนื่องจากมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการใช้ยาเสพติดข้อมูลจากการสำรวจของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2549) พบว่า ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นเยาวชนอายุ 18-19 ปี

ปัญหาเรื่องการทำงานด้านเอดส์ปัจจุบันที่พบคือ บุคลากรที่ทำงานอาสาสมัครในการทำงานด้านเอดส์ ทั้งการดูแลผู้ป่วยเอดส์ และการทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันเอดส์ยังไม่เพียงพอ ในอัตราส่วนที่มีผู้ติดเชื้อรายใหม่จำนวนมากขึ้น ขณะที่ผู้ทำงานด้านอาสาสมัครด้านเอดส์ขาดแคลน การทำงานด้านเอดส์เป็นการทำงานเฉพาะซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีในการทำงานกับผู้ติดเชื้อ แต่การปลูกฝังในเรื่องการทำงานเพื่อสังคมด้านเอดส์ยังน้อย เนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคที่มีการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และในอดีตผู้ที่ป่วยจากโรคเอดส์ มีอาการที่รุนแรงและเห็นได้ชัดทางด้านร่างกาย จึงยังคงมีผู้ที่มีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการติดต่อของโรคนี้ และเมื่อติดต่อผู้ติดเชื้อ ส่งผลให้ขาดแคลนอาสาสมัคร ที่จะทำงานด้านนี้ กลุ่มที่ต้องเฝ้าระวังและควรได้รับการปลูกฝังมากที่สุดคือกลุ่มเยาวชน เนื่องจากเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อจึงควรสร้างจิตสำนึกในการป้องกันปัญหาเอดส์ในสังคม

การรณรงค์ป้องกันการติดเชื้อรายใหม่ในกลุ่มเยาวชนเป็นงานที่ต้องใช้ทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวเงิน และทรัพยากรบุคคลจำนวนมาก แต่ก็มีมูลค่ามากกว่าการรักษา ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าเมื่อเทียบกับการป้องกัน การใช้ทรัพยากรบุคคลแทนการใช้งบประมาณจึงเป็นทางออกอย่างหนึ่งของการทำงานด้านการป้องกันเอดส์ในกลุ่มเยาวชน โดยใช้อาสาสมัครที่มีจิตอาสา

ทำงานเชิงป้องกันกลุ่มเยาวชนด้วยกัน ซึ่งนอกจากจะช่วยลดทรัพยากรที่เป็นงบประมาณและบุคลากรแล้ว ยังเป็นการสร้างจิตอาสาในกลุ่มเยาวชน เพราะเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เยาวชนเองก็เป็นผู้ที่มีความเข้าใจปัญหา และมีช่องทางในการเข้าถึงกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มเยาวชนด้วยกัน ส่งผลให้ปัญหาเยาวชนลดลงได้ในอนาคต ปัจจุบันมีการกล่าวถึงอาสาสมัครและจิตอาสา โดยกำหนดให้เป็นวาระที่สำคัญตั้งเช่นงานด้านสาธารณสุขใช้อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในการส่งข่าวสาร แก้ไขปัญหาสุขภาพ สมาคมสาธารณสุขใช้อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย แม้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ก็มีการสร้างคู่มือรับรองมาตรฐาน การปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของอาสาสมัครเพื่อรองรับพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฉบับที่ 2 ปี 2550 จะเห็นได้ว่า งานอาสาสมัครและ จิตอาสา เป็น ความต้องการของสังคม เพื่อรองรับการขาดแคลนงบประมาณและบุคลากรที่ไม่เพียงพอ กับ ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมตลอดจนขาดต้นแบบ การผลิตอาสาสมัครจิตอาสา

จากปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรบุคคลในการทำงานด้านเอดส์ดังกล่าวข้างต้น จึงมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและได้เริ่มโครงการต่าง ๆ ที่เป็นงานด้านการป้องกันเอดส์ ในกลุ่มเยาวชนเช่นโครงการส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายทำงานด้านเอดส์ในกลุ่มเยาวชนอย่างยั่งยืน โครงการเยาวชนสุขโขทัยต้านภัยเอดส์ด้วยการป้องกันอย่างเข้าใจ โครงการการเสริมสร้างศักยภาพองค์กรในการส่งเสริมการป้องกันเอชไอวี/เอดส์ในกลุ่มเยาวชนเปราะบางในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งโครงการเครือข่ายแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ เทิดพระเกียรติ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชาทินัดดามาตุ เป็นโครงการหนึ่งให้ความสำคัญกับการป้องกันเอดส์ในกลุ่มเยาวชนเพื่อจะสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับกลุ่มเยาวชนที่มีจิตอาสาใน การทำงานด้านเอดส์ โดยวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง จิตอาสาในกลุ่มเยาวชน โดยใช้เยาวชนเป็น แกนนำในการป้องกันเอดส์ในกลุ่มเยาวชนในสถาบันการศึกษามีกระบวนการและวิธีการสร้าง แกนนำจิตอาสาให้ทำงานในรูปแบบที่ ไม่หวังผลตอบแทน มีความเสียสละ โครงการเครือข่าย แกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ฯ ยังมียุทธวิธีในการสร้างแบบอย่างการเสียสละของบุคคลที่สำคัญ โดยการสร้างแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์เป็นแบบอย่างของการเสียสละทำงานจิตอาสา เพื่อสังคมโดยเฉพาะการทำงานด้านเอดส์ ซึ่งโครงการนี้ได้ดำเนินงานกับโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงจำนวน 20 โรงเรียนผลิตแกนนำจิตอาสามาแล้ว จำนวน 2,019 คน ผ่านการฝึกอบรมเรื่อง เอดส์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จิตอาสา ทักษะ การสื่อสาร ทักษะการปฏิเสธต่อรอง เพื่อให้ให้นักเรียนแกนนำเหล่านี้ได้นำความรู้ที่ได้จาก การฝึกอบรมในโครงการได้ทำงาน ในด้านการรณรงค์การป้องกันเอดส์กับเพื่อนในโรงเรียนที่มี

นักเรียนจำนวน 49,002 คน ใน 21 โรงเรียน ผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ 1 ปี พบว่ามีเยาวชนแกนนำจิตอาสาที่ทำงานจริงเหลืออยู่ในแต่ละโรงเรียนไม่เท่ากัน บางโรงเรียนมีจำนวนมาก บางโรงเรียนมีจำนวนน้อย แกนนำเยาวชนบางคน มีความสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ แต่เยาวชนอีกส่วนหนึ่งที่ผ่านการอบรมกลับไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่และดำเนินกิจกรรมร่วมกับโครงการหลังจากผ่านการอบรมได้ ปัญหาที่พบตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการคือ จำนวนเยาวชนที่เป็นแกนนำจิตอาสาป้องกันเอชไอวีมีจำนวนลดลงกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ จึงทำให้ผู้ที่ทำงานด้านการป้องกันเอชไอวีในโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอ แม้ว่าจะมีเยาวชนที่เป็นแกนนำเหลืออยู่กว่า 30 เปอร์เซ็นต์ก็ตาม

“การพัฒนาการเป็นแกนนำจิตอาสาป้องกันเอชไอวีเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน” จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจจะศึกษาทำความเข้าใจ คุณลักษณะ ของเยาวชนที่มีความสนใจ และตระหนักใน การทำงานจิตอาสาด้านเอชไอวี เพื่อดำรงไว้ซึ่งจิตอาสาอย่างยั่งยืน และเป็นแนวทางสำหรับการคัด กรองเยาวชนที่สนใจทำงานจิตอาสา ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณและทรัพยากร เนื่องจากการ ผลิตแกนนำจิตอาสาแต่ละคนต้องใช้ทั้งเวลาและงบประมาณ ซึ่งนับว่าเป็นการลงทุนสูง การสร้าง เยาวชนเป็นแกนนำจิตอาสาจะสามารถคัดกรองเยาวชน ให้อยู่ในโครงการต่าง ๆ อย่างยั่งยืน แม้ว่าเยาวชนที่เป็นแกนนำจิตอาสาเหล่านี้ส่วนหนึ่งอาจจะจบการศึกษาจากสถาบันไปแล้ว แต่การได้รับการปลูกฝังความเป็นจิตอาสาจะอยู่ในจิตสำนึกไปตลอด และเป็นการสร้างแบบอย่าง ในการเป็นจิตอาสาที่ทำประโยชน์เพื่อสังคมต่อไปได้

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

หลังจากที่นักศึกษาได้ฝึกภาคปฏิบัติในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ที่ผ่านมาระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม 2552 และได้มีโอกาสเข้ามาเป็นอาสาสมัครใน การทำงานด้านการป้องกันเอชไอวี ในโครงการเครือข่ายแกนนำจิตอาสาป้องกันเอชไอวี เทิดพระเกียรติ พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชาทินัดดามาตุ โดยเข้ามามีส่วนร่วมในงานด้าน การป้องกันเอชไอวีในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายที่อยู่ในโครงการฯ และมีความเห็นว่า โครงการ นี้เป็นโครงการที่ดี มีความน่าสนใจ และเป็นโครงการที่เปิดโอกาสและสร้างอาสาสมัครที่ทำงาน ด้านเอชไอวีอย่างจริงจัง ทั้งยังมีโอกาสทำงานร่วมกับผู้ติดเชื้อ และได้รับรู้ความรู้สึกของผู้ติดเชื้อ เหล่านี้ที่มีความรู้สึกอย่างไรในการดำรงชีวิต ซึ่งผู้ศึกษาพบว่าผู้ติดเชื้อที่ได้ร่วมทำกิจกรรม ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น โรคเอชไอวีสามารถติดต่อกันได้ทุกเพศทุกวัย ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และ เป็นโรคที่ใกล้ตัวกับทุกคน เนื่องจากสถิติผู้ติดเชื้อเป็นกลุ่มเยาวชนมากขึ้น ผู้ศึกษาจึง

เกิดแรงบันดาลใจที่จะศึกษาการทำงานด้านการป้องกันเชิงรุกในกลุ่มเยาวชนผ่านโครงการเครือข่ายแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ฯ กับเยาวชนในโรงเรียน เพื่อสร้างเยาวชนแกนนำให้เข้ามาเป็นตัวแทนในการทำงานด้านเอดส์เพิ่มขึ้น ผู้ศึกษาเห็นว่า เยาวชนเป็นกลุ่มที่มีพลัง ความสามารถในการขับเคลื่อนและการสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้กับสังคม การเริ่มต้นการทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน และทำด้วยความเต็มใจ จะทำให้เยาวชนที่ทำงานด้านจิตอาสาเหล่านั้นสามารถทำงานได้นาน เยาวชนเป็นกลุ่มที่เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลาได้เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา หากเยาวชนได้รับการปลูกฝังในเรื่องพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม หรือการวางตัวที่เป็นแบบอย่างให้กับคนรอบข้างได้ จะเป็นการสร้างแบบอย่างที่ดี

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาแรงจูงใจในการเข้ามาเป็นแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ในโครงการเครือข่ายแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ เกิดพระเกียรติพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ
2. ศึกษาปัจจัยที่ทำให้แกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ยังคงทำงานอย่างต่อเนื่อง
3. ศึกษาแนวทางในการพัฒนาแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน

สมมติฐานของการศึกษา

1. ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการทำงานจิตอาสาที่ยั่งยืน
2. แรงจูงใจส่งผลต่อการพัฒนาแกนนำจิตอาสาเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา การพัฒนาแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความยั่งยืนของการทำงานจิตอาสาของอาสาสมัคร ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับเยาวชน แนวคิดเรื่องความยั่งยืน แนวคิดเรื่องจิตอาสา และอาสาสมัคร ทฤษฎีลำดับขั้นของแรงจูงใจ รวมทั้งกิจกรรมในโครงการจิตอาสาป้องกันเอดส์

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือ เยาวชนที่เป็นแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ ในโครงการเครือข่ายแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ เทิดพระเกียรติพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ เฉพาะเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ยังปฏิบัติหน้าที่และยังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการฯ (พ.ศ. 2552-2553) จำนวน 2,019 คน

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

จิตอาสา หมายถึง คือ จิตสาธารณะ เป็นจิตใจที่พร้อมจะสละเวลา แรงกายและสติปัญญาเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นจิตที่ไม่นิ่งดูตาย เมื่อพบเห็นปัญหาหรือความทุกข์ยากเกิดขึ้นกับผู้คน เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนในการทำงานเป็นการอุทิศเพื่อส่วนรวม

แกนนำจิตอาสา หมายถึง แกนนำเยาวชนจิตอาสาในสถานศึกษาในโครงการเครือข่ายแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์เทิดพระเกียรติพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ที่ผ่านการอบรมและยังคงปฏิบัติหน้าที่ดำเนินกิจกรรมเป็นแกนนำจิตอาสาในด้านการป้องกันเอดส์ในโรงเรียนที่เยาวชนเหล่านั้นศึกษา

แกนนำเยาวชน หมายถึง แกนนำเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมเป็นแกนนำเยาวชนจิตอาสาป้องกันเอดส์ ในโครงการเครือข่ายแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ฯ

แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยที่ส่งเสริม กระตุ้น ทั้งภายในและภายนอก ที่ทำให้บุคคลทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยความเต็มใจ เป็นการเห็นหรือมีผู้ทำให้เกิดการคิด ตระหนัก ซึ่งทำให้บุคคลเกิดพลัง ในการทำสิ่งหนึ่งให้เกิดความสำเร็จ แรงจูงใจในการพัฒนาการเป็นแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์ ให้อยู่ยืน ประกอบด้วย ความสนใจส่วนตัว ต้องการหาประสบการณ์ ต้องการทำงานที่เป็นประโยชน์เพื่อสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รางวัล

ชื่อเสียงเกียรติยศ การได้รับการสนับสนุนของคุณ ผู้ปกครอง เพื่อน วิธีการอบรม เนื้อหา ทรัพยากร
ในโครงการ

ความยั่งยืน หมายถึง การทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถขยายผลต่อได้
เกิดการรวมกลุ่มเพื่อเกิดชมรมหรือกลุ่มในการทำงานด้านจิตอาสา ด้วยความเต็มใจ เสียสละ
ไม่หวังผลตอบแทน